Annotatie voor wethouder VVO bij de agenda van de commissie ID 31 januari 2018

## Mededeling

Actualiteiten rondom kademuren in eigenaarschap en beheer van Gemeente Amsterdam
Aanwezig tijdens vergadering: xxx (Assetmanager Civiele Constructies), telefoon: xxx

### Aanleiding

Naar aanleiding van artikel over de Amsterdamse kademuren in de Telegraaf van 25 januari jl. wil Verkeer en Openbare Ruimte middels deze annotatie de wethouder en commissie op de hoogte stellen van de actualiteiten rondom de kademuren.

### Probleem

Het artikel in de Telegraaf geeft dat het niet goed gaat met onze kademuren, omdat deze blootgesteld worden aan hoge belastingen. Daarnaast is het tempo van kademuurvervangingen laag. Deze problematiek is bekend bij Verkeer en Openbare Ruimte.

- De functie van de kademuren in Amsterdam is dermate veranderd door de enorme toename van verkeersbelastingen en belastingen door bouwmateriaal en bouwmaterieel (bijv. kranen en zwaar bouwverkeer) bij de kademuren. Merendeel van de kademuren zijn niet berekend op deze belastingen. De levensduur van de kademuren wordt hierdoor verkort en kunnen eerder bezwijken dan verwacht.
- Dit maakt de urgentie om volledig inzicht te krijgen in de constructieve veiligheid van de kademuren hoog. De komende jaren wil Verkeer en Openbare Ruimte ernaar streven om volledig inzicht te krijgen in de constructieve staat van de meest risicovolle kademuren door boven en onder de waterlijn te inspecteren.. Hieruit volgt de programmering van de kademuurvervangingen.
- De huidige doorlooptijd van de kademuurvervanging is lang en is sterk afhankelijk van de conditie van de omgeving. De omgeving van de oude binnenstad kwetsbaar is, zijn veel beschermende maatregelen nodig om het werk mogelijk te maken (bijv. monitoren panden en verplaatsen van woonboten). De uitdaging ligt er om nieuwe (innovatieve) werkwijzen te creëren om de doorlooptijd en impact op de omgeving te verminderen.

### Vervolg

Op basis van deze constateringen wil Verkeer en Openbare ruimte het Programma Toekomstbestendige Kademuren in samenwerking met het Ingenieursbureau Amsterdam initiëren. Binnen dit programma wil Verkeer en Openbare Ruimte de constructieve staat vaststellen van de kademuren net als het Programma Constructieve Veiligheid Bruggen. Daarbij wordt er gezocht naar innovatieve oplossingen voor de problematiek die zich voordoet bij de Amsterdamse Kademuren. De financiering voor het programma wordt ingebracht als onderdeel van de begroting 2019.
Momenteel worden er meerdere risicovolle kademuren nader onderzocht en gemonitord. Daarnaast is er een calamiteitenteam aanwezig, die snel maatregelen kunnen nemen bij calamiteiten bij kademuren.

Annotatie voor wethouder VVO bij de agenda van de commissie ID 31 januari 2018

**Achtergrondinfo**

- Een groot gedeelte van de kademuurconstructies in Amsterdam is tussen de 50-350 jaar oud. Er kan worden aangenomen dat een aantal kademuren aan het eind van hun levensduur zitten, omdat de functie in tijd dermate is veranderd door de enorme toename van belastingen op de kademuren.
- Gemeente Amsterdam is eigenaar en beheerder van 589 km kademuren en oevers, waarvan bij circa 200km van de gefundeerde kademuurconstructies beperkt inzicht is in de technische staat. Door beperkt inzicht in de constructieve veiligheid en restlevensduur "bezwijken" kademuren onvoorzien. Reeds hebben er in 2017 vijf calamiteiten vlak na elkaar plaatsgevonden. De kademuren waren bezweken of er moesten beheersmaatregelen worden getroffen om het bezwijken te voorkomen. Vier van de vijf locaties waren niet aangemerkt voor directe vervanging of nader onderzoek. Dit maakt de urgentie om volledig inzicht te krijgen in de 200km een hoge prioriteit.
- Als onderdeel van een goed en veilig gebruik van de openbare ruimte, zullen deze 200km aan kademuren constructief veilig moeten zijn. De huidige inspecties voor het hele kademuurareaal blijken echter niet genoeg informatie te geven over de technische staat. De inspecties vinden nu plaats boven de waterlijn, maar onderzoek onder de waterlijn is nodig om de constructieve staat te bepalen. Daarmee wordt duidelijk welke mogelijke risico's er zijn en kunnen er indien nodig preventief maatregelen worden getroffen om de levensduur van de kademuren te verlengen.
- Er is reeds geconstateerd dat de voortgang van de vervangingsopgave onvoldoende is. Dit heeft te maken met de conditionering rondom de uitvoering van kademuren. Omdat de omgeving van de oude binnenstad kwetsbaar is, zijn veel beschermende maatregelen nodig om het werk mogelijk te maken. Er kan een beperkt aantal meters kademuur (500m) per jaar vervangen worden in plaats van de minimale 2km, die nodig is als uit wordt gegaan van een theoretische levensduur van 100 jaar. Nieuwe werkwijzen in de uitvoering zullen ontwikkeld moeten worden om een grote vervangingsopgave aan te kunnen, zodra de constructieve staat van de kademuren inzichtelijk is.

**Aanpak:** Op basis van deze constateringen wil Verkeer en Openbare ruimte het Programma Toekomstbestendige Kademuren in samenwerking met het Ingenieursbureau Amsterdam initiëren. Binnen het programma vallen de volgende activiteiten:

- Volledig inzicht krijgen in de constructieve staat van de 200km kademuren en de vorming van toets kader om de constructieve staat te bepalen;
- Opstellen van instandhoudingsadviezen met daarin de benodigde (beheers)maatregelen. Hieruit volgt een volledig onderhouds- en vervangingsprogramma.
- Uitvoeren van de vervangingsopgave. Dit gaat gepaard met nieuwe (innovatieve) werkwijzen ontwikkelen om meer meters kademuur per jaar te vervangen;
- Opstellen van voorwaarden met betrekking tot belastingen op bestaande kademuren voor o.a. vergunningverlening;
- Kademuren duurzamer bouwen en geschikt maken voor toekomstig gebruik;
- Strategischer inkopen;
- Verscherpte bewaking kademuren, o.a. vaststellen risicogebieden, analyse gebruik, en monitoring kritische objecten.

**De kosten en planning voor het Programma Toekomstige Kademuren:**

- In 2018 zullen de volgende activiteiten ten behoeve van het programma worden uitgevoerd: (bestuurlijk) vaststellen van een aanpak voor het programma, starten met strategische inkoop, eerste versie opzetten van toets kader om constructieve staat te bepalen en het verscherpen van bewaking kademuren.
- Totale benodigde kosten voor het programma en onderliggende activiteiten worden momenteel geraamd. Middels begrotingscyclus worden deze benodigde middelen aangevraagd voor 2019-2022.